

Maa- ja metsätalousministeriö

FOOD 2.0 Haun ennakoilmoitus

Haun aikataulu

Haku alkaa: Haku haeavustuksia.fi -palvelussa avautuu perjantaina 14.3.2025

Haku päättyy: Maanantai 12.5.2025 klo 16.15 Suomen aikaa

Hakemukset arvioidaan touko-kesäkuun aikana ja tulokset pyritään ilmoittamaan kesäkuun loppuun mennessä. Rahoituspäätökset tehdään syyskuun 2025 aikana ja hankkeet voivat alkaa aikaisintaan 1.10.2025.

Rahoituksen määrä: noin 5 miljoonaa euroa ohjelman koko ohjelmakaudelle (2025–2029). Rahoituksen volyymi riippuu valtion tulo- ja menoarviosta.

Hankkeiden kesto ja rahoituskausi: Nyt haettavien hankkeiden kesto on maksimissaan 4 vuotta. Hakemuksessa esitettävä tutkimus- ja vuorovaikutussuunnitelma on laadittava kattamaan koko hankkeen kesto. Rahoitus myönnetään kahdessa erässä (2+2 vuotta). Toisen rahoituskauden rahoitusta on haettava lokakuun 2026 loppuun mennessä, asiasta tiedotetaan hanketoteuttajille erikseen. **Hankkeiden tulee päättyä 30.10.2029 mennessä.**

Haun tausta ja tavoitteet

Suomalaista ruokajärjestelmää haastaa isot systeemiset muutokset. Ilmastonmuutoksen vaikutukset ruuantuotantoon, luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen ja globaalin ruokajärjestelmän rakenteita heikentävät kriisit kuten sodat, haastavat meitä sopeuttamaan ja muuttamaan nykyisen kaltaista ruokajärjestelmää. Ekologisen kestävyuden rinnalla tarvitaan ratkaisuja, joilla varmistamme ja vahvistamme kotimaisen tuotannon jatkuvuuden huoltovarmuuden ja omavaraisuuden näkökulmasta, kestävästi ja kannattavasti. Ruokajärjestelmä vaatii uudistamista.

Petteri Orpon hallitusohjelmassa [Vahva ja välittävä Suomi](#) on kirjaus "Suomalaisen puhtaan ruoan potentiaali hyödynnetään uudella kasvuohjelmalla, jolla lisätään ruokavientiä. Riittävällä TKI-rahoituksella vauhditetaan elintarvikealalle syntyviä innovaatioita ja investointeja, jotka kasvattavat alan arvonnäköalaa ja työllisyyttä." Orpon hallitus myönsi [Julksen talouden suunnitelmassa vuosille 2028-2025](#) vuosittaista rahoitusta biotalousalan kasvuun. Rahoituksen tarkoituksena on erityisesti arvonnäköalän kasvattaminen biotalouden arvoketjuissa. Arvonnäköalän ruokaketjussa, erityisesti maataloudessa voi kasvaa tuottamalla ruokaa kestävämmiin ja kannattavampiin. Ruuantuotanto, erityisesti karjatalous on noussut viime vuosina esille sen ympäristö- ja ilmastovaikutusten negatiivisten vaikutusten vuoksi. Tutkitun tiedon tuottaminen, datan kerääminen ja analysointi ovat perusedellytyksiä sille, että voimme edelleen kehittää ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävämpää maataloutta. Tuotettu tutkittu tieto luo myös pohjaa arvonnäköalalle, jota voidaan saada jäljitettävän tuoteketjun myötä esimerkiksi viennissä. Globaalissa ruokamarkkinassa yritykset vaativat entistä enemmän tietoa myös tuotteiden alkuperästä ja niiden ympäristövaikutuksista.

Business Finland on valinnut Valion Veturi-yritykseksi kokoamaan yhteen ruokajärjestelmän toimijat ja tutkimuslaitokset työskentelemään yhdessä kohti tulevaisuuden luontoviisasta ruokajärjestelmää. Valion vetämän FOOD2.0-ohjelman tiekartassa ruokajärjestelmä on yhdistelmä useita eri ruuantuotannon muotoja, joista osa on jo olemassa ja osa vasta tutkimusasteella. Jotta kaikille maailman ihmisille riittäisi

tulevaisuudessa ruokaa, tarvitsemme niin kasvipohjaista ruokaa, kestävästi tuotettua maitoa ja lihaa kuin solumaatalouden uusia innovaatioita. Nämä kaikki ruoantuotannon muodot tarvitsevat ja tukevat toisiaan, jotta luonnonvarat käytetään viisaasti ja kaikki sivuvirrat, ravinteet ja energia kiertävät tehokkaasti järjestelmässä.

FOOD2.0 -hanke keskittyy neljään pääteemaan. Ensimmäinen teema on **tulevaisuuden tuotteet**, jotka sisältävät sekä eläin- että kasvipohjaisia tuotteita, teollisuusraaka-aineita ja uusia palveluita. Toinen teema, **teknologiamurros**, kattaa nousevat prosessi- ja mittausteknologiat, solumaatalouden, biomonitoroinnin, geenitekniikat, tekoälyn ja digitalisaation. Kolmas teema on **uudistava maatalous**, joka painottaa biodiversiteettiä, maankäytön tehokkuutta, ennallistamista, vesitaloutta sekä viljelykiertoja ja eläinten hyvinvointia. Neljäs teema keskittyy **kiertotalouteen ja resurssitehokkuuteen**, mukaan lukien vihreä ammoniakki ja biokaasu, ravinnetehokkuus ja -kierrat sekä sivuvirtojen jatkojalostus. Veturin tavoitteena on rakentaa näihin neljään teemaan laaja-alaista yhteistyötä sekä tutkimus- ja kehitysprojekteja. Projekteissa teollisuus ja tutkimuslaitokset työskentelevät saumattomassa yhteistyössä.

Maa- ja metsätalousministeriö rahoittaa tässä FOOD2.0-hankehaussa tutkimus- ja kehityshankkeita, joiden teemat tukevat etenkin edellä mainitun **FOOD2.0-veturihankkeen tavoitteiden teemoja kolme ja neljä**. Tutkimushankkeiden rahoittamiseen on varattu kaudella 2025-2029 noin 5 miljoonaa euroa. Maa- ja metsätalousministeriö vastaa hankkeiden rahoituksesta, arvioinnista sekä haun hallinnoinnista.

Tutkimus- ja kehityshankkeiden tavoitteena on tuottaa tietoa erityisesti maatalojen muutoskyvykkyydestä muuttuvassa toimintaympäristössä, kasvijalostuksen uusista teknologioista, ravinteiden kierrätyksessä sekä luonnon monimuotoisuudesta kotieläinten laidunnuksessa.

Painopisteiden kuvaukset ja tutkimuskysymykset

Painopisteet ovat:

1. Maatalojen riskit muuttuvassa toimintaympäristössä
2. Ravinteiden kierron tehostaminen systeemi- ja tilatasolla
3. Uusien tekniikoiden tehokas hyödyntäminen kasvinjalostuksessa
4. Pellon monimuotoisuuden, kasvukunnon ja viljelyvarmuuden sekä luonnon monimuotoisuuden lisääminen

1. Maatalojen riskit muuttuvassa toimintaympäristössä

Maatalojen toimintaympäristö muuttuu kiihtyvällä vauhdilla muun muassa ilmastonmuutoksen ja siitä johtuvien sääolosuhteiden muutosten vuoksi. Myös geopoliittinen epävakaus on kasvanut, millä on vaikutus markkinoihin. Tilakokojen odotetaan edelleen kasvavan, joka tuo mukanaan uusia haasteita yritystoimintaan. Toimintaympäristön muutoksen seurauksena maatilayrityksen kohtaamat riskit muuttuvat. Toiset riskit voimistuvat ja samalla toisista riskeistä tulee pienempiä.

Tässä teemassa toivotaan vastauksia erityisesti siihen, millaisilla maatalouspolitiikan keinoilla voitaisiin auttaa yrittäjiä hallitsemaan tulevaisuuden riskejä. Teemassa pyritään tunnistamaan myös tilatasolla toteutettavia menetelmiä ja toimintatapoja, jotka kasvattaisivat tilojen muutoskyvykkyyttä (resilienssi) ulkoisia haasteita vastaan. Sään ääri-ilmiöt ovat yleistyneet ja niistä aiheutuvien satovahinkojen riski on kasvanut. Alkutuotantoon ja koko ruokaketjuun kohdistuu myös enenevässä määrin odotuksia yhteiskunnan ympäristö- ja ilmastohaasteisiin vastaamiseen. Tulevaisuudessa on kasvava tarve todentaa ruoantuotannon ympäristövaikutuksia. Maataloussektorilla suurin yksittäinen ilmastopäästölähde on turvepellot ja niihin on keskittävä erityistä huomiota. Ympäristö- ja ilmastotavoitteet voivat vaikuttaa myös maatalojen tuotantoedellytyksiin. Näkymä siitä, että maataloudella voi menestyä myös muuttuvassa riskiympäristössä, helpottaa myös uusien yrittäjien toiminnan aloittamista.

Teemassa voidaan myös tutkia sopimustuotantoa ja sen vaikutuksia toiminnan harjoittamiseen. Teemassa voisi tutkia myös kysymyksiä liittyen rahoituksen saatavuuteen, mahdollisiin uusiin rahoituksen kriteereihin

ja vieraan pääoman määrään liittyvät kysymykset. Lisäksi teemassa voidaan ottaa huomioon riskiympäristön vaikutus yrittäjien jaksamiseen ja osaamistarpeisiin.

Lisätiedot:

Erytisasiantuntija Pekka Pihamaa, etunimi.sukunimi@gov.fi, puhelinnumero: 0295162289

Neuvotteleva virkamies Heini Lehtosalo, etunimi.sukunimi@gov.fi, puhelinnumero: 0295162057

2. Ravinteiden kierron tehostaminen systeemi- ja tilatasolla

Ravinteiden tehokas kierrätys vahvistaa ruokaturvaa ja -omavaraisuutta. Toimilla voidaan vauhdittaa myös vihreän siirtymän ratkaisuja, joilla edistetään resurssitehokasta kiertotaloutta, vähennetään kasvihuonekaasupäästöjä, lisätään hiilensidontaa ja -varastointia sekä parannetaan maaperän ja vesien tilaa. Tiiviinä osana biokaasuntuotantoa ravinnekierrätys on myös osa kestäväää energiantuotantoa.

EU-komissio nostaa maatalouden ja ruuan visiossaan (19.2.2025) ravinteiden kierrätyksen yhdeksi ratkaisuksi EU:n kilpailukyvyyn ja kriisinkestävyyden parantamisessa. Ympäristönäkökulmasta huomiota tulee kiinnittää tilatason ravinnekierron lisäämiseen sekä alueellisten toimintamallien kehittämiseen ja käyttöönottoon.

Suomessa ravinteiden kierrätystä on edistetty pitkäjänteisesti yli hallituskausien erityisesti ympäristötavoitteiden näkökulmasta. Muuttuvassa globaalissa toimintaympäristössä ravinnekierrätys on yhä vahvemmin myös osa ruuantuotannon panosomavaraisuudesta huolehtimista.

Hyödynnettäviä ravinteita sisältäviä massoja virtaa maa- ja metsätaloudessa, teollisuudessa sekä yhdyskuntien toiminnoissa. Suomessa karjanlanta on merkittävin ravinnerikas maataloustuotannon sivuvirta ja se hyödynnetään lähinnä karjatiloilta tai niiden läheisillä tiloilla peltokasvien viljelyssä orgaanisena lannoitevalmisteena. Karjanlannan ja muiden ravinnerikkaiden massojen ja lannoitteiden käytön tarkentamiselle on edelleen tarvetta.

Tilojen mahdollisuudet ravinnekierrätyksen edistämiseen vaihtelevat alueellisesti ja tuotantosuunnittain. Systeemitasollakeskeistä selvittää eri alueiden esteitä ja mahdollisuuksia ravinnekierrätyksen edistämiseksi, täten voidaan tunnistaa alueellisia ja ylläalueellisia synergioita. Mallinnus ja laskentamenetelmillä voidaan tarkastella toiminnan taloudellista ja ympäristöllisiä vaikutuksia alueellisissa ja ylläalueellisissa arvoketjuissa. Tarkastelun täytyy perustua tilojen todellisiin mahdollisuuksiin hankkia ja hyödyntää kierrätysravinteita ja -lannoitteita. Ajankohtaiseen ja käytännönläheiseen dataan perustuvat esimerkit kannattavista arvoketjuista ja yhteistyömalleista toimivat keskeisenä ajurina ravinnekierrätyksen edistämiseksi.

Maatilatasolla ravinteiden käytön mallinnuksella ja laskentamenetelmillä olisi mahdollista muun muassa optimoida rehun ja ravinteiden käyttöä, tarkentaa lannoitusta, parantaa ravinteiden hyödynnettävyyttä sekä vähentää kaasumaisia päästöjä ja hiilen sekä muiden ravinteiden huuhtoutumista. Jotta tällaisia mallinnuksia voidaan hyödyntää, tulisi myös tilatasolla olla käytössä helppokäyttöisiä työkaluja, jotka mahdollistavat lannoitustarpeen arvioinnin ja eläinten ruokinnan suunnittelun ravinteiden hyödyntämisen kannalta optimaalisesti. Lisäksi suunnittelussa tulisi huomioida tiedot peltojen fosfori- ja typpivaroista sekä toimenpiteiden kustannusvaikuttavuudesta.

Tässä painopisteessä haetaan vastauksia siihen, miten ravinteiden kierrätyksessä otetaan seuraava systeeminen askel, joka tukee tulevaisuuden ruokajärjestelmää kilpailukyvyyn sekä kriisinkestävyyden parantamisessa. Systeemi ja tilatason tarkasteluja voidaan tehdä yhdessä tai useammassa hankkeessa. Painopisteessä voidaan toteuttaa tarkastelujen osana pilottitoimintaa ja toteuttaa case-esimerkkejä.

Tutkimushankkeessa tulisi selvittää:

- Ravinteiden hukka- ja vuotokohdat koko ruokajärjestelmän osalta. Minkälaisilla menetelmillä ja käytännöllä vuotoja voitaisiin hallita? Minkälainen huoltovarmuusvaikutus ja kustannusvaikutus hallintatoimenpiteillä yhteiskunnalle kohdistuisi?

- Laskenta-arvioita ravinteiden kierrätyksen nykytilanteen vaikutuksesta lannoiteomavaraisuuteen ja ilmastopäästöihin sekä arvioita tehostamiskeinoista ja niiden ilmasto- ja kustannusvaikutuksista
- Selvitystä eri tilojen toiveista, mahdollisuuksista ja haasteista ravinnekierrätyksen edistämiseksi. Tarkastelua tulisi tehdä eri alueilla ja eri tuotantosuosunnissa, jotta alueelliset yhteneväisyydet ja erityispiirteet voidaan eritellä.
- Tutkimuksessa tulisi tarkastella ravinteiden kierrätystä osana uusiutuvan energian tavoitteita (mm. biokaasu) ja myös muita ravinteiden kierrätyksen tehostamistoimia (ilman osana biokaasuntuotantoa).
- Tarkasteluissa tulisi huomioida kierrätysravinteiden käytettävyyden parantamisen uudet menetelmät ja turvallisuus.
- Alueellisia ja yliaalueellisia arvoketjuesimerkkejä ravinnekierrätyksen kannattavuudesta huomioiden ravinteiden hankinnan, kierrätyslannoitteiden tuotannon, jakelun ja käytön maataloudessa.
- Konkreettisia menetelmiä ja mallinnustyökaluja tilojen ravinteidenhallintaan.
- Tutkimuksessa voidaan myös kierrätysravinteiden käytön vaikutuksia uuden peltoalan raivaamiseen.
- Ravinteiden kierrätyksen talousvaikutukset mm. karjatiloilta ja potentiaali myyntilannoitteiden tuottamiseksi.

Lisätietoja:

Erytisasiantuntija Sanna Tikander, etunimi.sukunimi@gov.fi, puhelinnumero 0295162178

3. Uusien tekniikoiden tehokas hyödyntäminen kasvinjalostuksessa

Ilmastonmuutoksen myötä kasvukauden olosuhteet muuttuvat myös Suomessa. Kasvinjalostus on erittäin tärkeässä roolissa siinä, että ruoantuotanto pystyy sopeutumaan muuttuviin olosuhteisiin. Kasvinjalostuksella on myös tärkeä osa ruokajärjestelmän kannattavuuden, tehokkuuden ja kestävyysparantamisessa. Ilmaston muuttuessa tarvitaan mm. uudentyyppisiä kasvilajikkeita tai jopa uusia kasvilajeja ja tämä tuo uusia vaatimuksia käytännön kasvinjalostukselle. Kasvilajikkeiden sopeutuminen muuttuviin olosuhteisiin sekä satoisuuden ja satovarmuuden vahvistaminen ovat myös oleellisia asioita. Uusia tekniikoita ja teknologioita voidaan hyödyntää eri tavoin kasvinjalostuksessa. Uusia tekniikoita ovat esimerkiksi geenimerkit ja genomivalinta sekä erilaiset geenieditointimenetelmät. Uusilla tekniikoilla voidaan lyhentää kasvinjalostukseen kuluva aikaa merkittävästi ja ne voivat mahdollistaa uusien ominaisuuksien tuomisen jalostusaineistoon tai epätoivottujen ominaisuuksien poistamisen jalostusaineistosta. Lisäksi myös tarkempi tieto kasvin perimästä tai erilaiset kuvantamiseen liittyvät teknologiat voivat tarjota kasvinjalostajille uusia työkaluja. Tähän painopisteeseen liittyvien tutkimushankkeiden tavoitteena on luoda uusia mahdollisuuksia viljelykasvien lajikkeiden jalostukseen huomioiden tulevaisuuden tarpeet mm. kasvuolosuhteiden muuttuessa. Tavoitteena on myös tuottaa uutta tietoa tekniikoiden hyödyntämisestä ja soveltamisesta kasvinjalostuksessa sekä kehittää asiaan liittyvää osaamista Suomessa.

Lisätietoja:

Erytisasiantuntija, Kati Lassi, etunimi.sukunimi@gov.fi, puhelinnumero 0295162070

4. Pellon monimuotoisuuden, kasvukunnon ja viljelyvarmuuden sekä luonnon monimuotoisuuden lisääminen

Luonnon monimuotoisuudella, eli biodiversiteetillä tarkoitetaan elämän koko kirjoa: lajien sisäistä perinnöllistä muuntelua, lajien runsautta sekä niiden elinympäristöjen monimuotoisuutta. Luonnon köyhtymisen pysäyttäminen on maailmanlaajuinen tavoite. Monet kasvi-, hyönteis-, lintu- ja nisäkäslajit ovat suoraan riippuvaisia maatalouden muovaamista elinympäristöistä. Laidunnuksen väheneminen, hoitamatta jätettyjen peltojen umpeenkasvu, pientareiden vähentyminen ja perinneympäristöjen hoidon taantuminen ovat vähentäneet näissä ympäristöissä aikaisemmin runsaana esiintynyttä monimuotoisuutta. Suomessa maatalouden rakennekehitys ja muut tekijät ovat ajaneet siihen, että laidunnus on vähentynyt

eikä esimerkiksi suurilla eläintiloilla enää laidunneta siinä määrin mikä vastaavalla eläinmäärällä olisi ollut mahdollista aiempina vuosikymmeninä.

Nykyisin laidunnusta hyödynnetään tyyppillisesti maisemanhoidossa ja perinnebiotooppien turvaamisessa, mutta se on mittakaavaltaan pientä, vaikka laidunnuksella on monia hyötyjä. Laidunnuksen ja karjanlannan katsotaan yleisesti lisäävän pellon monimuotoisuutta. Ns. tilannetajuisella laidunnuksella viljelijä voi puolestaan omin toimin pyrkiä parantamaan pellon kasvukuntoa, vesitaloutta ja kasvustojen säänkestävyyttä oman tilansa olosuhteissa ja ottaen huomioon eläinten hyvinvoinnin. Tilannetajuisella laidunnuksella tavoitellaan lannoitekustannusten säästöä, maatalouden ravinnepestöjen vähentämistä, viljelyvarmuutta ja laidunkauden pidentämistä.

Eri toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointi pellon ja pellon ulkopuolisten alueiden monimuotoisuuteen sekä pellon kasvukuntoon ja viljelyvarmuuteen edellyttää mittaamista, mallinnusta ja taloudellista kokonaistarkastelua. Monimuotoisyyshyötyjen lisäämisen tulisi olla taloudellisesti kannattavaa, jotta toimia tehtäisiin laajamittaisesti. Taloudellista hyötyä voitaisiin saada esimerkiksi luonnonarvomarkkinoilta, jossa monimuotoisuutta edistäviä toimia myytäisiin ja ostettaisiin palvelujen tapaan. Lisäksi EU:n kestävyysääntely (mm. Kestävän rahoituksen taksonomia ja yritysten kestävyysraportointi) voi vaikuttaa tulevaisuudessa arvoketjun asettamiin vaatimuksiin ja maatilojen rahoituksen saantiin, mikä edellyttää kestävyystoimien lisäämistä ja seuraamista tilatasolla. Myös pellon kasvukunnon ja viljelyvarmuuden tuomat suorat taloudelliset hyödyt viljelijälle tulisi kyetä osoittamaan pitkäaikaisella seurannalla. Taloudellisten kannustimien lisäksi viljelijät tarvitsevat todennäköisesti muitakin motivaation lähteitä opetellakseen uusia kestäviä maankäytön tapoja. Tällaisia voivat olla esim. lisääntyvä kasvinviljely- ja kotieläintilojen välinen yhteistyö ja viljelijöiden keskinäinen vertaisoppiminen.

Millä kannusteilla ja ratkaisulla saadaan Suomessa aikaan toimintatavan muutos, jossa laajamittaisesti lisätään luonnon monimuotoisuutta, eläinten hyvinvointia ja tilan taloudellista tulosta parantavaa laidunnusta hyödyntäen monipuolisesti eri laidunnusmenetelmiä ja esimerkiksi kasvi- ja kotieläintilojen yhteistyötä?

Minkälaiset käytännönläheiset ja helposti sovellettavat mittarit soveltuvat parhaiten pellon monimuotoisuuden ja kasvukunnon muutosten seuraamiseen? Millaiset mittarit osoittaisivat monimuotoisuuden taloudelliset hyödyt tilatasolla ja näin kannustaisivat laiduntamisen ja uudistavan viljelyn valtavirtaistamiseen? Millaisia mittareita voitaisiin hyödyntää tuotteiden markkinoinnissa esimerkiksi ns. luonnonarvomarkkinoilla? Mitä ovat alueelliset ja tilakohtaiset muutoksen esteet, kun tavoitteena on lisätä siirtymistä kohti tilannetajuista laidunnusta ja viljelyä? Miten kasvinviljely- ja kotieläintilojen alueellinen tai paikallinen yhteistyö uudistavan viljelyn edistämiseksi voisi muodostua molempia osapuolia hyödyttäväksi liiketoiminnaksi? Miten maatilojen yhteistyöllä voitaisiin edistää luonnon monimuotoisuuden ylläpitoa? Esimerkiksi hyvät keinot edistävät laidun- ja viljelykiertoa, laiduntajien saatavuutta ja ekologisten käytävien ylläpitoa yli tilarajojen. Minkälaista neuvontaa ja kannustusta viljelijät kaipaavat ryhtyäkseen kokeilemaan uudistavaa viljelyä tukevia laidunnustapoja pitkäjänteisesti?

- 1) Nykyisissä puitteissa tehtävien toimenpiteiden mittaaminen ja ratkaisujen kehittäminen
  - o kaukokartoitusmenetelmien kehittäminen
  - o laiduntamiseen ja uudistavaan viljelyyn liittyvät toimet
  - o uhanalaisten luontotyyppien luonnonarvomarkkinoiden kehittäminen
- 2) Puitteiden muuttaminen kohti
  - o luonnon monimuotoisuus- ja ilmastotavoitteiden samanaikaista edistämistä (regulaatio ja kannustimet)
  - o ansaintalogiikkaa, jossa monimuotoisuustoimet ovat kiinteänä osana ruuantuotantoa ja tuottajan elantoa (kohti valtavirtaratkaisuja)
  - o paikallisia ratkaisuja ja ruuantuotantomuotojen välistä parempaa synergiaa

Lisätietoja:

Neuvotteleva virkamies Eero Rautiainen, etunimi.sukunimi@gov.fi, puhelinnumero 0295162049

Kuka voi hakea

Hakijoiksi toivomme ensisijaisesti konsortioita, joissa on maksimissaan neljä osapuolta. Kaikkien ministeriön rahoituksella osallistuvien organisaatioiden on oltava suomalaisia organisaatioita. Yritykset voivat osallistua osana konsortioita, mutta toiveena on, että ne ovat ensisijaisesti mukana rahoittamassa hanketta. Ministeriö ei rahoita yksittäisten yritysten tuote- tai palvelukehitystä tai liiketoiminnan kehittämistä, vaan tulosten on oltava laajasti ja avoimesti eri käyttäjäryhmien hyödynnettävissä. Sama henkilö voi osallistua vain yhteen hakemukseen päähakijana.

Hakemuksen jättäminen, hakemuksen osat ja hakijat

Miten ja milloin hakemus jätetään

Hakemus jätetään haeavustuksia.fi – hakujärjestelmässä (valitse haku FOOD2.0 TKI-haku 2025) **maanantaihin 12.5.2025 klo 16:15** mennessä. Järjestelmä avataan 14.3.2025. Älä jätä hakemuksen muokkaamista ja lähettämistä järjestelmässä viime tippaan, sillä järjestelmä vaatii suomi.fi-tunnistautumisen (oman organisaatiosi nimissä) ja mahdollisesti jopa kaksi allekirjoittajaa. Haun teknisistä ohjeista tulee oma ohjeensa, kun järjestelmä avataan.

HUOM! haeavustuksia.fi – järjestelmään liitetään hankesuunnitelma yhtenä pdf- tiedostoina:

- Hankesuunnitelma ml. ansio- ja julkaisuluettelot (tutkimussuunnitelman ohjeellinen runko liite 1)
- Mikäli rahoitusta haetaan yrityksen taloudelliseen toimintaan yleisen *de minimis* -asetuksen mukaisesti, selvitys yrityksen verovuosien 2023-2025 aikana saamista *de minimis* -tuista liitetään hankesuunnitelma liitteeseen.

HUOM! Jokainen MMM:stä rahoitusta hakeva organisaatio tekee **oman hakemuksensa** järjestelmään ja hakee vain omalle organisaatiolle suunniteltua rahoitusta. Näin toimitaan myös silloin, kun hankkeessa on useampi kuin yksi rahoituksen hakija (=tutkimuskonsortio). Jos hankkeessa on useampi kuin yksi rahoituksen hakija, tutkimuskonsortion jokaisen osapuolen tulee kirjata hakemukseen **täysin sama hankenimi ja hankelyhenne**. Tällä yhteisellä nimellä ministeriö tunnistaa, mitkä hakemukset ovat samaa hankekokonaisuutta. Hakemusta voi muokata järjestelmässä siihen asti, kunnes se lähetetään.

Hankkeiden koko ja kesto sekä hyväksyttävät kustannukset

Ministeriön rahoitus hankekokonaisuutta (konsortiota) kohden on maksimissaan noin 700 000 euroa. Rahoitus myönnetään kahdessa erässä (2+2 vuotta), rahoituksen jaosta ja jatkohankkeesta tiedotetaan hanketoteuttajille erikseen. Hankkeiden kesto on maksimissaan 4 vuotta. Ministeriön rahoitus voi alkaa aikaisintaan 1.10.2025 ja hankkeiden on ehdottomasti päättyttävä 30.10.2029 mennessä.

Yrityksille (taloudelliseen toimintaan) rahoitusta myönnetään EU:n valtioneuvoston päätöksen mukaisesti vähämerkityksistä tukea (*de minimis* -tuki) koskevien sääntöjen mukaisesti ([komission asetus 2023/2831](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32023R2831)). *De minimis* -tuen yhteenlaskettu enimmäismäärä on joitakin toimialoja lukuun ottamatta 300 000 euroa yhtä yritystä kohden kuluvan ja kahden edellisen verovuoden ajanjaksolla. Mukaan lasketaan kaikkien viranomaisten myöntämät *de minimis* -tuet. Hakemukseen on liitettävä selvitys yrityksen vuosien 2023-2025 aikana saaduista *de minimis* -tuista.

Miten hankkeen kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma laaditaan

Mikäli organisaatiolla on käytössään kokonaiskustannusmalli, rahoitusta haetaan sen mukaan. Tutkimusorganisaatioille ja muuhun kuin taloudelliseen toimintaan rahoitusta myönnetään pääsääntöisesti enintään 70 % hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista. Yrityksille myönnettävä rahoitus voi olla enintään 50 % hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista, enintään kuitenkin 300 000 euroa kolmen vuoden aikana *de minimis* -sääntelyn mukaisesti. Mikäli kokonaiskustannusmallia ei ole käytössä, rahoitus voi kattaa hankkeen välilliset (suorat) kustannukset ja sen lisäksi 17 % yleiskustannuslisän.

Hankesuunnitelmassa on oltava eriteltyä budjetti hankevuosittain ja hakijatahoittain ja mielellään myös työpaketeittain. On suositeltavaa, että hankkeessa on ministeriön ja organisaatioiden omarahoituksen lisäksi myös muuta rahoitusta, kuten yritysrahoitusta, mutta hankkeen kannalta on eduksi, ettei ulkopuolinen rahoitus vähennä hakija omaa osuutta, vaan on kasvattamassa hankkeen kokoa.

Hyväksyttäviä kustannuksia ovat tutkijoiden (ml. hankkeen vetäjä) ja muun henkilöstön palkka, muut suorat kustannukset (matkat, tarvikkeet ja aineet, ostopalvelut, palkkiot jne.) sekä yleiskustannukset. Yleensä koneet ja laitteet eivät ole hyväksyttäviä kustannuksia. Joissakin erikseen perustelluissa tilanteissa ne voidaan hyväksyä. Tällöin niistä korvataan vain hankkeen käyttämä osuus, joka lasketaan laitteen poistoajan ja käyttöosuuden mukaan. Maa- ja metsätalousministeriö ei rahoita tutkimusinfrastruktuurien perustamis- tai hankintakustannuksia eikä rahoitusta saa käyttää stipendeihin eikä apurahoihin.

Rahoituksen hakemiseen ja käyttöön sovelletaan maa- ja metsätalousministeriön rahoittaman tutkimus- ja kehittämistoiminnan vakioehtoja. [Maa- ja metsätalousministeriön rahoittaman tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan \(TKI-toiminnan\) vakioehdot.](#)

Avoin tiede, vastuut ja oikeudet, julkisuus

Hyvät tieteelliset käytännöt ja avoin tiede

Hakijoilta edellytetään sitoutumista hyviin tieteellisiin käytäntöihin. Rahoitettujen hankkeiden suorituspaikat vastaavat mahdollisten tutkimuksen tekemiseen tarvittavien eettisten toimikuntien lausuntojen ja muiden tutkimuksen suorittamiseen mahdollisesti tarvittavien lupien hankinnasta. Hankkeiden tulee edistää avointa tiedettä.

Ministeriö edellyttää, että tuotetut tutkimusjulkaisut ovat avoimesti saatavilla. Ministeriö kehottaa hankkeita edistämään aineistojen uudelleenkäyttöä ja avaamaan aineistonsa ja menetelmänsä avoimen tieteen ja tutkimuksen periaatteiden mukaan. Hankkeiden tulee myös edistää avointa yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa.

Konsortion vastuut ja oikeudet

Jokaiselle konsortion osapuolelle tehdään oma rahoituspäätös, mutta konsortion osapuolten on sovittava erityisesti riskien ja tulosten jakamisesta, tulosten levittämisestä sekä immateriaalioikeuksien käytöstä ja jakamisesta. Hankkeesta mahdollisesti syntyvät immateriaalioikeudet ja niihin liittyvät käyttöoikeudet jaetaan konsortion osapuolten kesken tavalla, joka vastaa niiden työmäärää, panoksia ja etuja. Yrityksen tulee maksaa markkinahintaa vastaava korvaus sille myönnettävistä immateriaalioikeuksista tai käyttöoikeuksista.

Hakemusten julkisuus ja tietosuoja

Hakemus liitteineen on julkinen asiakirja lukuun ottamatta lähtökohtaisesti salassa pidettävää hankesuunnitelmaa. Julkisuus perustuu lakiin viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999). MMM:n toiminnassa noudatetaan tietosuojalainsäädäntöä.

Arviointi, päätöksenteko ja rahoituksen käyttö

Arviointi ja päätöksenteko

Hakemukset vertaisarvioidaan kansallisessa paneelissa, joka antaa hakemuksille numeerisen ja kirjallisen arvion sekä laittaa ne paremmuusjärjestykseen painopisteittäin. Paneeli koostuu pääosin väitelleistä henkilöistä, joilla on laaja ohjelma-alueen tutkimuksen asiantuntemus, ja lisäksi MMM:n asiantuntijoista. Arviointikriteerit ovat liitteessä 2.

Mitä myönnetyn rahoituksen käytössä pitää ottaa huomioon?

Myönnetyn rahoituksen käytössä, valvonnassa ja laskutuksessa noudatetaan maa- ja metsätalousministeriön rahoittaman tutkimus- ja kehittämistoiminnan vakioehtoja ja muita annettuja. Ehdossa ja ohjeissa säädellään mm. vastuullisen johtajan velvollisuuksista sekä avoimen tieteen ja immateriaalioikeuksien periaatteista. Hankkeiden sisällöllisen toteutuksen seurannasta ja raportoinnista ohjeistetaan tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön yleisiä tutkimus- ja kehittämistoiminnan raportointia koskevissa ohjeissa.

Lisätietoja

Painopisteet: katso ao. painopisteen alta

Hakuprosessi: Suvi Ryyänen (puh. 0295 162126) ja Elina Nikkola (puh. 0295 162333)

Sähköpostit ovat muotoa: etunimi.sukunimi@gov.fi

Haeavustuksia.fi järjestelmän tekninen toimivuus

Hakuportaaliin liittyvät tekniset kysymykset:

tuki.haeavustuksia@valtiokonttori.fi s-postiin tai asiakaspalvelunumeroon + [358 295 50 3760](tel:358295503760) (vain ma, ke, pe klo 14-16)

Liite 1. Tutkimussuunnitelman ohjeellinen runko

Liitä suunnitelma **yhtenä pdf-tiedostona** hakujärjestelmään (katso tarvittaessa järjestelmän ohje liitteen koosta ja muodosta).

HANKKEEN NIMI JA LYHENNE

1. TAUSTA

Kuvaile selkeästi ongelma, jonka ratkaisemiseksi projekti tarvitaan. Mihin haun painopisteeseen hakemus erityisesti tuottaa tietoa ja ratkaisuja? Ministeriö rahoittaa ensisijaisesti hankkeita, jotka palvelevat joko hallinnonalan tietotarpeita tai elinkeinon kehittämistarpeita. Kuvaile lyhyesti ongelman yhteiskunnallinen merkitys ja yleistajuisesti ja selkeästi, käyttäen hyväksi esim. tilastotietoja, taulukoita ja kaavioita.

2. LIITTYMINEN MUIHIN HANKKEISIIN

Selvitä lyhyesti aikaisempi työ, jonka tuloksille suunniteltu hanke rakentuu, sekä meneillään olevat hankkeet, jotka tukevat suunnitellun hankkeen suorittamista. Kuvaile liittymistä muihin hankkeisiin tulosten ja niiden saavuttamisen kannalta. Mitä uutta tietoa ja vaikuttavuutta uusi tutkimus toisi? Pelkkä hankelistaus ei kerro arvioitsijoille mitään siitä, miten suunniteltu hanke liittyy muuhun tutkimukseen.

3. TAVOITE

Kuvaa selkeästi hankkeen tavoitteet, joiden tulee liittyä Tausta-kappaleessa esitetyn ongelman ratkaisuun. Hankkeella on tyypillisesti jokin päätavoite, jonka tavoittamiseksi tulee saavuttaa joitakin osatavoitteita. Tavoitteet tulee saavuttaa hankkeen aikana, ja niiden tulisi olla helposti todennettavia tai mitattavia.

4. TUTKIMUSMENETELMÄT

Kuvaile hankkeen osatehtävät ja niissä käytettävät tutkimusmenetelmät. Osatehtävien tulisi liittyä hankkeen osatavoitteiden saavuttamiseen. Menetelmät tulee kuvata sellaisella tarkkuudella, että niiden soveltuvuus hankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi voidaan arvioida.

5. HANKKEEN TOTEUTTAJAT JA TYÖNJAKO

Kuvaile hankkeen osanottajien osaaminen ja selvitä ryhmien välinen työnjako suhteessa hankkeen tavoitteisiin ja tutkimusmenetelmiin. Jos et liitä CV:tä hankesuunnitelmaan, lisää linkit vastuullisen johtajan ja keskeisten tutkijoiden CV-sivuille, jotka sisältävät myös julkaisuluettelon (LinkedIn ei ole suositeltava vaihtoehto sen vaatiman kirjautumisen vuoksi).

6. AIKATAULU

Esitä hankkeen eri osatehtävien aikataulu ja toteuttajataho aikajanalla. Käytä mieluiten graafista esitystä.

7. TULOSTEN JULKAISU- JA HYÖDYNTÄMISSUUNNITELMA

Mitä yhteiskunnallista hyötyä ja vaikuttavuutta tuloksista on ja ketkä ovat hyödynsaajia (hallinto, viljelijät, metsänomistajat, kuluttajat, yritykset...).

Miten hanketta on rakennettu yhdessä hyödynsaajien kanssa (esim. tutkimussuunnitelman laatimisessa, rahoituksen hankkimisessa)?

Mitä konkreettisia toimenpiteitä tutkimusryhmä tekee saadakseen tulokset hyötykäyttöön?

Onko hankkeen toteuttajatahoissa tai ohjausryhmässä tulosten hyödyntäjiä?

Onko tunnistettu patentoitavia tuloksia? Miten hankkeen toimintoja ja tuloksia on tarkoitus jatkaa ja/tai hyödyntää hankkeen päätyttyä?

Miten tulokset julkaistaan ja niistä tiedotetaan?

8. OHJAUSRYHMÄ

Ohjausryhmän tehtävänä on auttaa hankkeen toteuttajaa hankkeen suuntaamisessa ja käytäntöön soveltamisessa.

Ohjausryhmä voi olla erinomainen keino sitouttaa tulosten hyödyntäjät mukaan hankkeeseen. Hakijalta toivotaan ehdotusta ohjausryhmän jäseniksi. On toivottavaa, että ryhmä on aktiivinen, joten yleensä 3–5 jäsentä riittää. Puheenjohtaja tulee pääsääntöisesti MMM:stä.

9. HANKKEEN BUDJETTI JA RAHOITUSSUUNNITELMA

Esitä hankkeen resurssitarve ja rahoitussuunnitelma. Selvitä osanottajien työpanokset, kustannukset ja omarahoitusosuudet. Selvitä myös muiden rahoittajien osuus. Erittele budjetti vuositasolla sekä eri rahoitusta hakevien organisaatioiden välillä. Esitä mielellään budjetti myös työpaketeittain.

10. MUUTA MAHDOLLISTA OLEELLISTA INFORMAATIOTA

Liite 2. Arviointikriteerit

1. HANKKEEN RELEVANSSI

- Tukee MMM:n Food2.0-haun tavoitteita ja painopisteitä
- Tukee Food2.0-veturiohjelman ohjelman teemojen 3 ja 4 tavoitteita

2. HANKKEEN TIETEELLINEN LAATU JA INNOVATIIVISUUS

- Hankkeen tieteellinen laatu ja merkittävyys, vankka konsepti ja käsitteet
- Hankkeen tavoitteiden selkeys, realismi ja mitattavuus
- Miten innovatiivisia tuloksia tai ratkaisuja odotettavissa
- Tieteidenvälisyys ja yhteistyö
- Taustatieto ja olemassa olevan tiedon hyväksikäyttö

3. HANKKEEN TOTEUTUKSEN ORGANISOINTI

- Tekijöiden pätevyys ja kokemus, asiantuntemuksen kattavuus
- Hankkeen johtaminen
- Hankkeen yhteistyö ja sen lisäarvo: osaaminen toisiaan täydentävää, kaikilla selkeä rooli ja resurssit
- Hankkeen toteuttajien omat resurssit ja taloudellinen sitoutuminen
- Rahoituksen realismi ja kustannustehokkuus suhteessa suunnitelmaan
- Tulosten hyödyntäjien taloudellinen ja muu sitoutuminen, esim. hankkeen elinkeinolta saama rahoitus ja muiden rahoittajien sitoutuminen

4. HANKKEEN VAIKUTTAVUUS, SOVELLETTAVUUS JA TULOSTEN KÄYTÄNTÖÖN VIEMINEN

- Arvioitu vaikuttavuus Food2.0-ohjelman kannalta
- Arvioitu vaikuttavuus elinkeinon ja tuotannon, neuvonnan, kaupan ja kuluttajien ja mahdollisesti hallinnon ja säädösvalmistelun kannalta
- Hankkeiden muut ympäristölliset ja yhteiskunnalliset vaikutukset, kuten työllisyys-, elämänlaatu-, eettisyysvaikutukset
- Tulosten hyödyntämissuunnitelma ja hyödynnettävyys käytännössä
- Ketkä ovat hankkeen tulosten kannalta keskeiset toimijat ja onko heidät otettu mukaan hankkeen valmisteluun ja toteuttamiseen, ja kuinka soveltuvia yhteistyömuodot ovat?

Lisäksi tarvittaessa **EETTISET KYSYMYKSET JA AVOIN TIEDE**, mutta tätä ei pisteytetä

Kriteerit arvioidaan pistemäärällä 1-5, jossa

5 = erinomainen: hakemus täyttää kaikki arviointikriteerien vaatimukset, sisältää innovaatiotoimintaa edistävää potentiaalia.

4 = erittäin hyvä: hakemus täyttää kriteerin vaatimukset erittäin hyvin, puutteita on vain vähän

3 = hyvä: hakemus täyttää kriteerin vaatimukset hyvin, sisältää jonkin verran puutteita

2 = tyydyttävä: hakemus täyttää jossain määrin kriteerin vaatimuksia, sisältää merkittäviä puutteita

1= heikko: hakemus täyttää kriteerin vaatimuksia vain heikosti tai hakemuksessa on vakavia puutteita